

■ ปรัชญาทางการเมือง Political Philosophy

ผู้สอน: อาจารย์ บารมีบุญ แสงจันทร์

บทที่ 1

ปรัชญาและทฤษฎีทางการเมืองเบื้องต้น

■ ความนำ

ลักษณะและขอบเขตของปรัชญา

ถ้าจะพิจารณาความหมายโดยศัพท์ ของคำว่า ปรัชญา (Philosophy) จะพบว่ามืรากศัพท์มาจากภาษากรีกโบราณ คือคำว่า Philo ซึ่งมีความหมายว่า ผู้รัก และ Sophia ที่แปลว่า ความปราดเปรื่อง หรือผู้ปรรณนาที่จะเป็นปราชญ์หรือปรรณนาที่จะฉลาด ดังนั้น ความหมายโดยศัพท์ปรัชญา จึงหมายถึง ผู้รักความปราดเปรื่อง หรือผู้ที่ยังไม่รู้และปรรณนาที่จะรู้มากขึ้น

จากความหมายข้างต้น เราจะพบว่า ปรัชญา เป็นเรื่องของการใช้ปัญญาเพื่อไตร่ตรองในสิ่งที่ตนสงสัย หรือในสิ่งที่ตนยังคิดว่าเป็นปัญหาอยู่ เพื่อใช้ปัญญาไตร่ตรองถึงคำตอบที่เป็นไปได้

ดังนั้น ปรัชญา จึงเป็นเรื่องของผู้ใช้ปัญญา ผู้ที่ไม่ยอมรับสิ่งใดโดยง่าย และเป็นผู้ที่สงสัยใคร่รู้ตลอดเวลา

■ วิวัฒนาการของปรัชญาของมนุษย์ ได้แก่

1. **ปรัชญาดึกดำบรรพ์ (Primitives)** หมายถึง ปรัชญาของมนุษย์ดึกดำบรรพ์ ตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์ในโลก ซึ่งคาดว่ามนุษย์อยู่ในสภาพที่ไร้อารยธรรม ไม่ว่าจะอยู่มุมใดของโลก คงมีสภาพปัญหาาร่วมกัน คือ ปัญหาเรื่องภัยธรรมชาติ เช่น ภูเขาไฟระเบิด แผ่นดินไหว น้ำท่วม เป็นต้น และคาดว่าภัยธรรมชาติเกิดจากเทพ หรือเทพเป็นผู้ดลบันดาลให้เกิด มนุษย์จะพ้ันภัย ก็ต้องเอาใจเทพ ไม่ว่าจะเป็นการถวายของบูชา เป็นต้น

และยังมีความเชื่อโลกมีลักษณะที่ตายตัว “เอกภาพ”

■ บางแห่งดึกดำบรรพ์สร้างอารยธรรมได้เร็ว ก็พ้นจากสภาพดึกดำบรรพ์ เข้าสู่สภาพอารยธรรมได้เร็ว เช่น ชาวอียิปต์ ชาวเมโสโปเตเมีย ชาวอิสราเอล ชาวอินเดีย ชาวจีน ชาวกรีก เป็นต้น

2. รัชชายุคโบราณ หมายถึง รัชญาของชนชาติโบราณต่าง ๆ นับตั้งแต่เริ่มมีหลักฐานบันทึกไว้

3. รัชชายุคกลาง หมายถึง รัชญาของมนุษย์ซึ่งอยู่ในระหว่างปี ค.ศ.529-ปี ค.ศ.1500

4. รัชชายุคใหม่ หมายถึง ค.ศ.1500 เป็นต้นมาจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

■ **ปรัชญาหรือประวัติศาสตร์ปรัชญาตะวันตก** หมายถึงปรัชญาของชาวยุโรปและชาวอเมริกัน ซึ่งมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับยุคดังนี้

1.ปรัชญาดึกดำบรรพ์ หมายถึง ปรัชญาของชาวตะวันตก ก่อนเริ่มมีอารยธรรมโบราณ ซึ่งคาดว่าปัญหาสำคัญของยุคนี้ คือ ปัญหาเรื่องภยธรรมชาติเหมือนที่อื่น ๆ

2.ปรัชญากรีกโบราณ หมายถึง ปรัชญาของชาวตะวันตก ที่เริ่มโดยชาวกรีก ซึ่งได้ชื่อว่าพัฒนาอารยธรรมตะวันตกขึ้นเป็นครั้งแรก โดยแบ่งเป็น 3 สมัย ดังนี้

- สมัยเริ่มต้นทาเลส (thales) ได้ชื่อว่าเป็นบิดาของชาวตะวันตกและเป็นผู้เริ่มปรัชญากรีกโบราณไว้ ปัญหาที่ทาเลสตรูตรองต่างไปจากปัญหาของปรัชญาดีกดำบรรพ์ ปัญหาคือมนุษย์สามารถอธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติโดยไม่ต้องอ้างเทพเจ้า เพราะเอกภาพมีกฎเกณฑ์ตายตัวของมัน สิ่งต่าง ๆ มีวิวัฒนาการมาจากสารเบื้องต้นเดียวกัน คือ น้ำ นั่นหมายความว่า น้ำนั้นเองได้วิวัฒนาการหรือเปลี่ยนแปลงตนเองตามกฎเกณฑ์ออกมาเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ นักปรัชญากลุ่มนี้ได้แก่ อแนกซิมซานเดอร์ อแนกซิมาเนส เฮราคลิตัส อแนกซากอรัส เป็นต้น

- **สมัยรุ่งเรือง** หมายถึง ปรัชญาของปราชญ์คนสำคัญของกรีกโบราณ คือ โสกราตีส (Socrates) เปลโต (Plato) และอริสโตเติล (Aristotle) ปัญหาสำคัญของนักปรัชญากรีกสมัยรุ่งเรืองก็คือ ปัญหาเรื่องสมรรถภาพหรือความสามารถของมนุษย์ที่จะรู้ ปัญหาดังกล่าวคือ มนุษย์มีความสามารถพอที่จะรู้ความเป็นจริงได้หรือไม่ ถ้ามีสิ่งที่เป็นจริง หรือสิ่งที่จริงที่สุดมีอยู่จริง มนุษย์สามารถพอหรือไม่ที่จะรู้จักสิ่งนี้
- **ผู้ริเริ่มปัญหานี้ คือพวกโซฟิสต์ (Sophists)** กล่าวคือนักปรัชญาแต่ละคนตอบไปตามความคิดเห็นของตนเท่านั้น สาวนโสกราตีส เปลโต อริสโตเติล เชื่อว่ามนุษย์มีสมรรถภาพพอที่จะรู้ความเป็นจริงได้

ส่วนคำว่า ทฤษฎีการเมืองมีต้นกำเนิดมาจากการที่มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีความคิด รู้จักแก้ไขเปลี่ยนแปลงสอดคล้องสิ่งแวดล้อม (เพื่อให้) การดำรงชีวิตของต้นมีความสุข และความสะดวกสบาย สถาบันทางสังคมกำเนิดขึ้นมาตามธรรมชาติ สัญชาตญาณของมนุษย์ อันได้แก่ครอบครัว รัฐ กฎหมาย ศาสนา

2) ความหมายและลักษณะของทฤษฎีการเมือง

2.1 ทฤษฎีการเมือง (political theory)

เป็นสาขาหนึ่งของรัฐศาสตร์ และถือเป็นสาขาหนึ่งของวิชาปรัชญาด้วย ในการศึกษาทฤษฎีการเมืองนั้นมีศัพท์เฉพาะหลายคำที่เกี่ยวข้อง และควรที่จะทราบความหมาย ศัพท์เหล่านี้ ได้แก่ ความคิดทางการเมือง ปรัชญาการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง สังคมการเมืองและลัทธิทางการเมือง

ความคิดทางการเมือง (political thought)

หมายถึง ความคิดที่เกี่ยวกับเรื่องการเมืองอย่างกว้าง ๆ ที่เป็นเสมือนนยาหม้อใหญ่ที่รวมหลายอย่างเข้าด้วยกัน ซึ่งมีแนวโน้มเป็นไปทางพรรณนา (descriptive) ว่ามีความคิดเช่นใด อย่างไร

ปรัชญาการเมือง (political philosophy) เป็นการศึกษาการเมืองในระดับที่ลึกซึ้ง และเกี่ยวโยงกับวิชาอื่นด้วย มักเน้นหลักจริยธรรมที่เป็นเสมือนหลักการหรือเหตุผลที่ถูกต้องและมีคุณธรรม

อุดมการณ์ทางการเมือง (political Ideology)

มักใช้ในรูปแบบของความคิด ความเชื่อ ในระดับที่ไม่ลึกซึ้ง เห็นความเชื่อศรัทธามากกว่าเหตุผล แต่มีเหตุผลและมักเป็นพลังผลักดันให้เกิดการกระทำ หรือความเคลื่อนไหวทางการเมือง

สังกัปทางการเมือง (political concept)

หมายถึงความคิดหรือทฤษฎะเกี่ยวกับศัพท์เชิงนามธรรมทางการเมือง เช่น ความยุติธรรม จุดมุ่งหมายแห่งรัฐ ผู้ปกครองที่ดี เสรีภาพ ความมั่นคงแห่งรัฐ เป็นต้น

ลัทธิทางการเมือง (political Ism)

ได้แก่ หลักการทางการเมืองซึ่งมีลักษณะผสมผสานจากความคิดหรือทฤษฎีของเมธี ประกอบกันเป็นแนวคิดเกี่ยวกับระบบการเมือง ชี้นำะจัดวางอำนาจ โครงสร้างทางการเมือง ความเกี่ยวพันระหว่างขององค์กรที่ใช้อำนาจกับบุคคล

ทฤษฎีการเมือง

ในปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะให้ความหมายในทฤษฎีแบบศาสตร์มากขึ้น ดังนี้

ยอร์ช แคทแท็บ ให้ความหมายว่า คือข้อเขียนซึ่งเสนอทฤษฎีหรือแนวคิดที่คิดว่าดี และถูกต้องเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างทางการเมือง

รอเบิร์ต อี เบอร์ฟี ให้นิยามว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์หรือปรัชญาการปกครอง

เอ็ดเวิร์ด สมิธ เป็นว่า คือส่วนทั้งหมดของคำสอน (**Doctrine**) ที่เกี่ยวกับการกำเนิด, รูปแบบพฤติกรรม และจุดมุ่งหมายของรัฐ

ความแตกต่างระหว่างทฤษฎีการเมืองกับปรัชญา

การเมือง

ข้อแตกต่างคือ

ปรัชญาการเมือง มีขอบเขตกว้างกว่าทฤษฎี และปรัชญาจะมุ่งอธิบายปรากฏการณ์ของทางการเมือง ส่วน

ทฤษฎีการเมือง จะมุ่งอธิบายปรากฏการณ์ หรือหลักการ ขบวนการ และหลักการของปรัชญาจะเน้นทางจริยธรรม ส่วนทฤษฎีอาจจะไม่พิจารณาจริยธรรมก็ได้

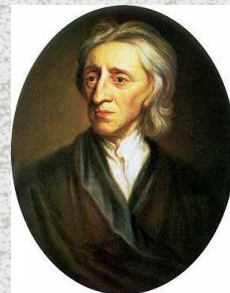
ตัวอย่าง การศึกษาทางทฤษฎีการเมืองที่เน้นเฉพาะเรื่อง

เช่น ในทางรัฐศาสตร์ อาจกล่าวได้ว่าพรรคการเมืองในระบบ
พหุพรรคหรือระบบหลายพรรคมีแนวโน้มจะอ่อนวิวัฒนาการ
กลายมาเป็นระบบสองพรรค

ในระดับปรัชญา อาจกล่าวว่่าหลังจากพิจารณาหลาย ๆ ศาสตร์
แล้วมีแนวโน้มเข้าสู่ระบบสอง

เช่นระบบครอบครัว ก็มีสามีและภรรยา ระบบการศึกษา ครู
กับศิษย์ ระบบศาสนาและจริยธรรม ก็มีความดีกับความชั่ว
เป็นต้น

ทฤษฎีการเมืองแตกต่างจากอุดมการณ์ทางการเมือง

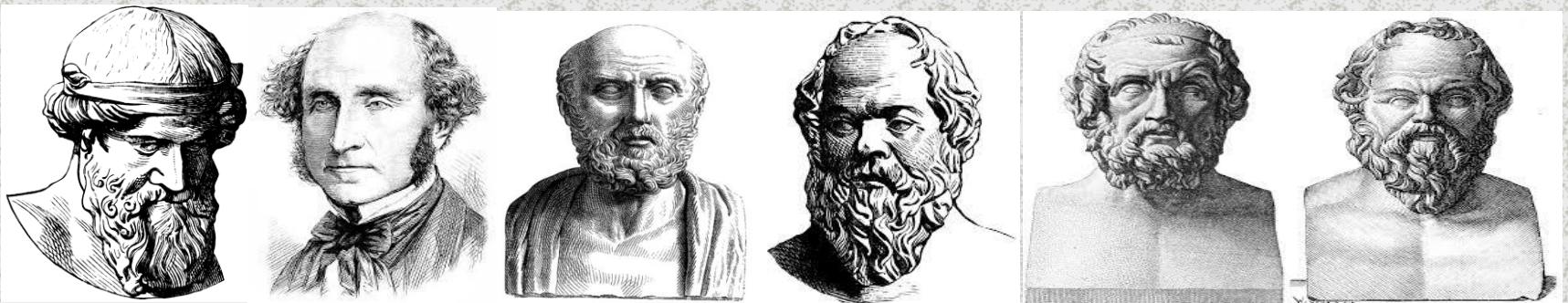
กล่าวคือทฤษฎีมีความลึกซึ้งกว่า เพราะอุดมการณ์เป็นเพียงความเชื่อ ความศรัทธา โดยไม่ใช่หลักเหตุผลประกอบ ส่วนอุดมการณ์อาจเรียกเป็น “ทฤษฎีแบบชาวบ้าน” คือไม่ลึกซึ้งนัก ตัวอย่างเช่นการรู้จักประชาธิปไตยนี้เป็นแบบท่องจำโดยไม่ทราบว่าประชาธิปไตยเป็นการวิเคราะห์ในแง่ของสิทธิโดยธรรมชาติ, สัญญาประชาคม, การปกครองโดยกฎหมาย เสรีภาพ เป็นต้น

ทฤษฎีการเมืองกับลัทธิการเมือง

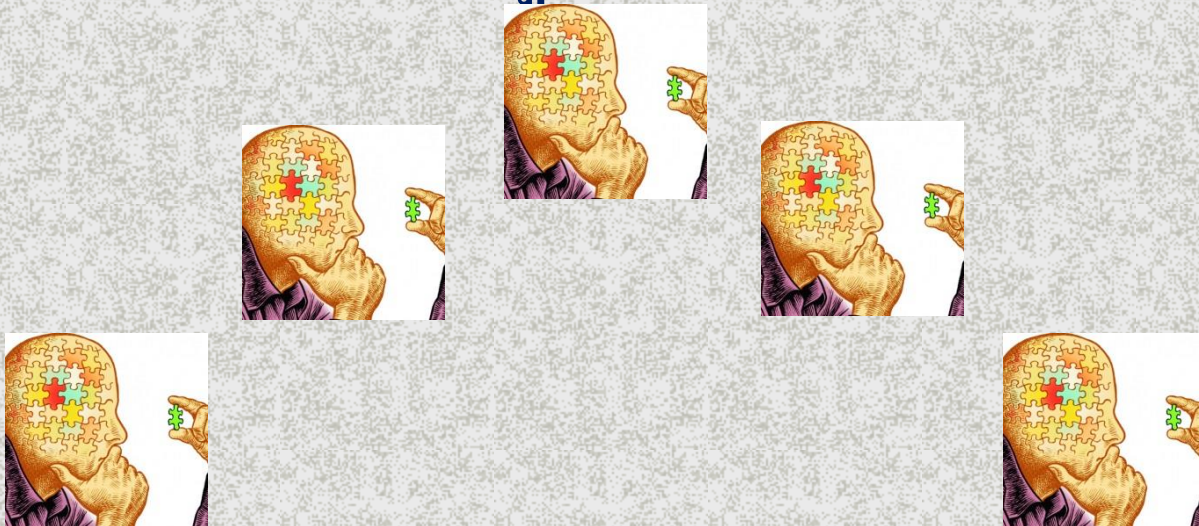
ลัทธิ มักจะเกิดขึ้นจากการผสมผสานทฤษฎีการเมือง
หลายทฤษฎี โดยนำบางส่วนมาผสมกลมกลืนสอดคล้อง
กับความต้องการที่จะใช้

เช่น ลัทธิคอมมิวนิสต์ ก็คือ การรวมเอาบางส่วน
ของทฤษฎีการเมืองของคาร์ล มาร์กซ์ กับ เลนิน มาผสม
กันเข้า

จุดหมายปลายทาง (end)

ทฤษฎีการเมืองทั้งหลายมีความคล้ายคลึงกัน คือ การ
ไฝหา “สัมมาธรรม” (**common good**) ซึ่งสร้างสรรค์
ในสังคมมีความสุข การดำเนินชีวิตที่ดี ซึ่งเป็นผลมาจาก
การดำเนินทางการเมืองที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

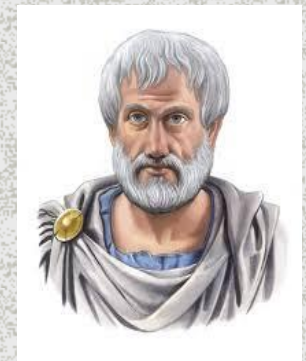
คุณค่าและประโยชน์ของทฤษฎีการเมือง

- 1) ช่วยให้มีการทำความเข้าใจทางประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลง , ความคิดทางการเมือง, การเคลื่อนไหวการเมือง
- 2) ช่วยให้เข้าใจคำศัพท์ที่ถูกต้องทางการเมือง เช่น เสรีภาพ, ประชาธิปไตย เป็นต้น
- 3) ความรู้ความคิดตามภาพของแห่งอดีต มีส่วนช่วยให้เข้าใจการเมืองในสมัยปัจจุบัน
- 4) ช่วยให้มีการเข้าใจนโยบายและการปรับปรุงโครงสร้างทางการเมือง
- 5) เปรียบเหมือนเป็นตัวแทนแสดงให้เห็นถึงความรุ่งโรจน์ทางปัญญา

ความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีกับการเมือง

1) ความสัมพันธ์ที่ยึดหลักเหตุผลนิยมกับความ สัมพันธ์
ที่ยึดหลักสสารกับวัตถุนิยม

2) ความนำการศึกษาความคิดของมนุษย์จำเป็นต้อง
ศึกษาสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคมของเจ้าของ
ความคิด ความจริงแล้วจากสภาพแวดล้อมได้หล่อหลอมหรือ
มีอิทธิพลต่อความคิดของมนุษย์อยู่ไม่น้อย

3) หลักของเหตุผลหรือทฤษฎะในเรื่องกิจกรรม
การเมือง ซึ่งขัดเกลาให้ชัดเจนโดยปรัชญาเมธีทาง
การเมืองที่สร้างสถาบันการเมืองขึ้นมา

4) กลุ่มสสาร มีความเชื่อว่าสถาบันการเมืองล้วนแต่
เป็นผลมาจากบทบาทประโยชน์ทางวัตถุหรือเศรษฐกิจ
ผลประโยชน์ของวัตถุทั้งหลาย คือ สภาพทางสังคม รายได้
ทรัพย์สินสมบัติ เป็นต้น

5) ข้อโต้แย้ง เช่น ทำไมชนชั้นเดียวกันจึงมีสถานะ
ทางสังคมเดียวกัน จึงมีแนวคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมือง
ไม่เหมือนกัน

บทที่ 2

ทฤษฎีการเมืองสมัยโบราณ

นครรัฐกรีก

- เป็นนครรัฐเล็ก ๆ มี 2 นครรัฐใหญ่ ๆ
- กรีกมีการปกครองเป็นระบบราชาธิปไตยหรือ **Monarchy** ต่อมาเปลี่ยนเป็นคณาธิปไตย และเปลี่ยนมาเป็นระบบทฤษฎาธิปไตย และท้ายสุดเปลี่ยนเป็นแบบประชาธิปไตยโดยตรง
- นครรัฐเอเธน มีประชากรประมาณ 250,000 -275000 คน บนพื้นที่ประมาณ 1000 ตารางไมล์ แบ่งออกเป็น 3 พวก
 - พลเมือง
 - ต่างด้าว
 - ทาส

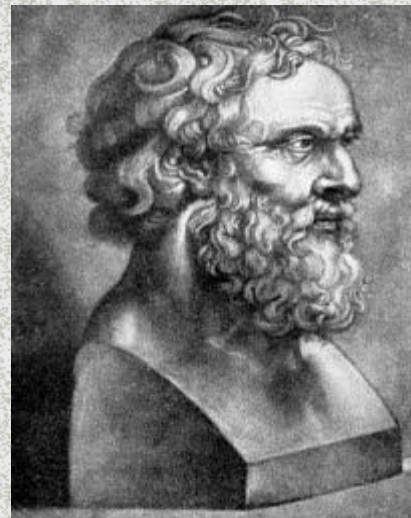

ความคิดทางการเมืองก่อนยุคเพลโต

- โสเครตีส (473-399 ก่อน ค.ศ.) เป็นอาจารย์ของเพลโต
 - เชื่อในความเป็นอมตะของวิญญาณ การมีชีวิตที่ดีจะต้องมีความรอบรู้ 2 ประการ คือ ความรอบรู้ที่แท้จริงเกี่ยวกับธรรมชาติที่เป็นอยู่ และความรอบรู้ที่แท้จริงของค่าแห่งศีลธรรม
 - มนุษย์เป็นสัตว์สังคม รัฐเป็นสิ่งที่ดีและจำเป็นเพราะเป็นแหล่งที่คนสามารถพบกับชีวิตที่ดี ถ้าไม่มีรัฐแล้วคนก็จะไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับคุณธรรม
 - กฎหมายแห่งรัฐ คือ กติกาข้อบังคับที่ลิขิตให้คนในสังคมมีชีวิตถูกต้องตามทำนองคลองธรรม กฎหมายที่แท้จริงมาจากความฉลาดหรือความรอบรู้รัฐบุรุษควรถูกกำหนดบนพื้นฐานของธรรมชาติและ ความรอบรู้

■ สถาบันการปกครองเอเธนส์

- สภาประชาชน ประกอบด้วยชายมีอายุ 20 ปีขึ้นไป
- คณะมนตรีहार้อย พลเมืองชาย 500 คน โดยเลือกผู้แทนเผ่าละ 50 คน 10 เผ่า ดำรงตำแหน่งได้ 1 ปี
- ศาล ชายที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป จำนวน 6000 คน
- คณะสืบนายพล

- โจมตีระบอบประชาธิปไตยของนครรัฐเอเธนส์ รัฐที่ดีจะสามารถสร้างศีลธรรมให้กับประชาชนได้ จำเป็นต้องปกครองโดยคนที่เฉลียวฉลาดและมีความสามารถในการปกครอง
- โซเครตีส สนับสนุนรูปแบบการปกครองแบบอภิชนาธิปไตย

■ กลุ่มซอฟฟิสต์

- ได้แก่ โพรทากอรัส จอเจียส โพรดิคัส ฮิปเปียส และธราสิมาคัส
- เป็นชาวต่างด้าวที่มาพำนักในเอเธนส์ในสมัยของเพริคลีส ศตวรรษที่ 4 ก่อน ค.ศ.
- ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาเหมือนกับเป็นอาชีพทนายความ
- มีความเชื่อมั่นในลัทธิปัจเจกชนนิยม คนเป็นเครื่องวัดของทุกสิ่งทุกอย่าง แต่ละคนมีความสามารถที่จะวัดว่าสิ่งใดผิดตามความเชื่อและความปรารถนาของเขา
- เห็นว่า คนไม่ชอบการรวมกันเป็นสังคมและไม่มีความเท่าเทียมกันในเรื่องกำลัง การเกิดรัฐจึงมีที่มาจากอำนาจ ทำให้อำนาจทางการเมืองมีจุดมุ่งหมายคือ ความเห็นแก่ตัวของผู้ปกครองแฝงอยู่

เพลโต

- เกิดเมื่อประมาณ 427 ก่อนคริสตกาล
- ได้ก่อตั้งสำนักอะคาเดมี ซึ่งถือเป็นวิทยาลัยแห่งแรกของโลก
- ผลงานของเพลโต ได้แก่ อุดมรัฐ (Republic) รัฐบุรุษ (The Statesman) และกฎหมาย(The Laws)

ธรรมชาติของคนและรัฐ

- ในบทสนทนาเรื่อง ไครโต ได้กล่าวว่า คนเป็นสัตว์สังคม
- รัฐเกิดขึ้นมาจาก ความจำเป็นของคน
- ในด้านจริยธรรม คนโดยทั่วไปมักแสวงหาแต่สิ่งที่ดี แต่คุณความดีไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นได้ด้วยความบังเอิญ คนต้องมีความรู้โดยการศึกษามากพอที่จะแยกแยะได้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดชั่ว
- คุณความดีในทัศนะของเพลโต มี 4 ประการ คือ ความฉลาดรอบรู้ ความยุติธรรม ความกล้าหาญ และความรู้จักประมาณ

ความยุติธรรม

- ความยุติธรรม หมายถึง สัมมาธรรมที่จะบันดาลความสุขให้กับคนและรัฐ
- แบ่งความยุติธรรมเป็น 2 ระดับ
 - ความยุติธรรมของบุคคลแบ่งชั้นทางสังคมออกเป็น 3 ชั้น
 - ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ และผู้ผลิต
 - จิตของคนประกอบด้วย ตัณหา ความกล้าหาญ ตรรกะหรือเหตุผล
 - ความยุติธรรมของรัฐ
 - คุณธรรมแห่งรัฐคือ ปัญญา ความกล้าหาญ และขันติ

รัฐในอุดมคติ

- รัฐที่ดีที่สุด คือ รัฐที่มีความยุติธรรมสถิตเป็นหลักของรัฐ โดยให้มีราชาปราชญ์เป็นผู้ปกครอง
- ดังนั้นรัฐในอุดมคติของเพลโตจะปกครองในระบอบราชาธิปไตยหรืออภิชนาธิปไตย ก็ได้ แต่จุดประสงค์ที่แท้จริงต้องการให้อำนาจอยู่กับกลุ่มชนจำนวนพอสมควรมากกว่า
- การวางหลักการศึกษาในรัฐอุดมคติเพลโต มุ่งมั่นที่จะให้เป็นเครื่องมืออบรมและเลือกเฟ้นคนในรัฐว่าเหมาะสมกับหน้าที่อะไร
 - ต้องมีการศึกษาขั้นต้นจนถึงอายุ 18 ปี และฝึกอบรมด้วยทางทหารอีก 2 ปี

- ต้องมีการศึกษาขั้นต้นจนถึงอายุ 18 ปี และฝึกอบรมด้วยทางทหาร อีก 2 ปี
- การศึกษาขั้น 2 ระยะเวลา 15 ปี สิบปีแรกให้เรียนด้านคณิตศาสตร์ และดาราศาสตร์ ห้าปีหลังศึกษาวิชาปรัชญา
- เมื่อสำเร็จการศึกษามาทั้งสองขั้นแล้วจะมีอายุ ครบ 35 จะให้ทำงาน ในตำแหน่งบริหารทางพลเรือนและทหาร โดยทำอีกประมาณ 15 ปี เมื่ออายุครบ 50 ปี สามารถเป็นคณะราชาปราชญ์ได้
- ชั้นผู้ปกครองและชั้นนักรบจะต้องไม่มีทรัพย์สินส่วนตัวและห้ามการมีครอบครัว
- ยอมรับความเสมอภาคของชายและหญิง
- ไม่ต้องการให้มีกฎหมายในรัฐอุดมคติ

การประยุกตรัฐ

- เครื่องมือในการปกครองคือกฎหมาย
- โครงสร้างการปกครองของรัฐที่สามารถเป็นไปได้คือ ลักษณะการผสมระหว่างคณาธิปไตยกับประชาธิปไตย
- อาณาบริเวณของประยุกตรัฐควรอยู่ห่างจากชายทะเลพอสมควร
- ประชากรในรัฐควรมี 5040 ถ้ามากกว่านี้ต้องใช้วิธีการคุมกำเนิดหรืออพยพ
- รัฐธรรมนูญของรัฐควรกำหนดให้พลเมืองทุกคนที่สามารถถืออาวุธทำการป้องกันรัฐได้ มีสิทธิเป็นสมาชิกในสภามีอำนาจเลือกตั้งคณะรัฐมนตรี 360 และตุลาการ

-
- **ชนชั้นที่มีความมั่งคั่งจะได้รับสิทธิทางการเมืองมากกว่า**
 - **ฐานะของสตรีในประยุครัฐเป็นเช่นเดียวกับรัฐในอุดมคติ**
 - **แต่ระบบครอบครัวในประยุครัฐ การแต่งงานควรทำไปในรูปแบบการผสมผสาน**
 - **ระบบการศึกษาคล้ายกับรัฐในอุดมคติ**
 - **เขากำหนดให้มีคณะผู้ปกครองพิเศษขึ้นอีกคณะ คือ คณะมนตรีรัตติกาล ต้องมีอายุขั้นต่ำ 50 ปี ซึ่งเขาประสงค์จะให้ป็นองค์อธิปัตย์ของรัฐ**

รูปแบบการปกครอง

- การปกครองโดยราชาปราชญ์ แต่รัฐอาจเสื่อมลงได้ เป็นชั้น ๆ 4 ชั้น
- ราชาปราชญ์ วีรชนาธิปไตย คณาธิปไตย ประชาธิปไตย ทุชนาธิปไตย
- ต่อมาได้เปลี่ยนแนวคิดการปกครอง ยกการปกครองในรัฐ สมบูรณ์ออก เพราะเห็นว่าปฏิบัติไม่ได้ ชาดราชาปราชญ์จึงมาให้ความสำคัญกับ กม.

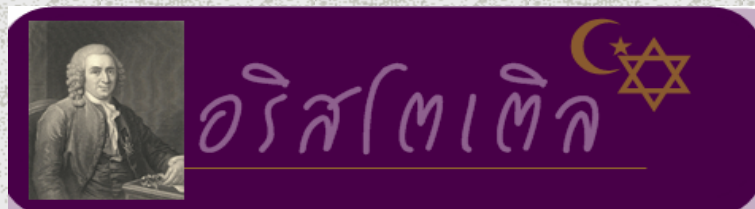

- แบ่งการปกครองออกเป็น 2 แบบ คือ ประเภทที่มีกฎหมายและไม่มีความหมาย

จำนวนผู้ปกครอง	รัฐที่มีกฎหมาย	รัฐที่ไม่มีกฎหมาย
คนเดียว	ราชาธิปไตย	ทฤษฏีประชาธิปไตย
คนส่วนน้อย	อภิชนาธิปไตย	คณาธิปไตย
คนส่วนมาก	ประชาธิปไตย	ประชาธิปไตย

อริสโตเติล

- ประวัตติ
- เกิดเมื่อปี 384 ก่อนคริสตกาลที่เมืองสตากิรัส
- เป็นศิษย์ของเพลโต
- ได้ทำงานเป็นที่ปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการของเซอร์เมียส ผู้ครองนคร อาตาร์เนอูส
- เป็นครูของพระเจ้าอเล็กซานเดอร์

ธรรมชาติของคนและรัฐ

- มนุษย์เป็นสัตว์การเมือง
- รัฐเกิดขึ้นจากความพยายามของคนที่จะแสวงหาสิ่งสนองความปรารถนาของเขา
- มองเห็นความแตกต่างของคนในด้านสติปัญญาและร่างกาย ความแตกต่างนี้นำไปสู่ความแตกต่างทางด้านฐานะทางสังคม
- พลเมืองตามทฤษฎีของอริสโตเติลคือบุคคลผู้ทรงสิทธิแห่งการมีส่วนร่วมในการปกครองของรัฐที่เขาอาศัยอยู่
- กฎหมายเป็นสิ่งจำเป็นเป็นสถาบันที่จะขาดเสียไม่ได้ในการรวมกันอยู่เป็นรัฐ
- ผู้ที่เป็นคนดี ไม่จำเป็นต้องเป็นพลเมืองดีด้วย

ความยุติธรรม

- สิ่งทีประเสริฐในบรรยากาศการเมืองคือความยุติธรรม
- ความยุติธรรมจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลที่มีความเท่าเทียมกันได้รับสิ่งที่กำหนดให้แบบเดียวกัน
- ความยุติธรรมสามารถอธิบายได้ 2 นัยคือ
 - ความยุติธรรมในการแบ่งปันปันส่วน
 - ความยุติธรรมเกิดจากความเสมอภาคทางกฎหมาย

รัฐในอุดมคติ

- รัฐที่เลอเลิศในความคิดของเขาต้องเป็นรัฐที่สร้างและส่งเสริมชีวิตที่ดีให้กับพลเมือง รูปของการปกครองที่ดีคือ รูปแบบการปกครองที่ทำให้ทุก ๆ คนในรัฐไม่ว่ายากดีมีจน มีความสุข
- รัฐสมบูรณ์แบบที่จะสร้างชีวิตที่มีความสุขต้องเป็นรัฐที่มีอาณาบริเวณไม่กว้างใหญ่ และเล็กจนเกินไป
- นครควรตั้งอยู่ในบริเวณที่เป็นหุบเขาและมีทางติดต่อกับทะเล
- แบ่งบริการต่าง ๆ ภายในสังคมอุดมคติออกเป็น 6 ประเภท คือการกสิกรรม การช่าง การป้องกัน การที่ดิน การศาสนา และการบริการสาธารณะ
 - “การแบ่งสรรที่ดีที่สุด คือ กำหนดหน้าที่ป้องกันประเทศไว้กับพลเมืองหนุ่ม
 - การปกครองไว้กับพลเมืองวัยกลางคน
 - การศาสนาไว้กับพลเมืองที่สูงอายุ

- พลเมืองเท่านั้นที่จะสามารถถือครองแผ่นดินได้ พลเมืองควรมีที่ดิน 2 แปลง
- ที่ดินในรัฐต้องแบ่งสันปันส่วนกันในหมู่พลเมืองของรัฐ แต่มีส่วนหนึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐ
- การปกครองแบบราชาธิปไตยและอภิชนาธิปไตยเท่านั้นที่จะสามารถสร้างรูปแบบของรัฐในอุดมคตินี้ขึ้นมาได้

ประยุกตรัฐ

- รัฐที่ดีที่สุดต้องเป็นรัฐที่มีชนชั้นกลางจำนวนมาก ๆ และมีรัฐธรรมนูญที่กำหนดรูปการปกครองบนรากฐานของหลักการผสมระหว่างคณาธิปไตย กับประชาธิปไตย ซึ่งเรียกว่า มัชฌิมวิถิอธิปไตย
- “เขาเขียนไว้ใน **Politics** ว่า รูปแบบสมาคมการเมืองที่เลอเลิศที่สุดคือ รูปแบบที่อำนาจถูกวางไว้ในชนชั้นกลางและประการที่สองคือ รัฐบาลที่ดีสามารถที่จะหาได้จากรัฐที่มีชนชั้นกลางเป็นจำนวนมากหากเป็นไปได้ ให้มากเพียงพอที่จะมีพลังเหนือกว่าชนชั้นอื่น”
- ผู้ปกครองต้องมาจากการเลือกตั้ง
- ผู้ปกครองที่ดีจะต้องมีความสามารถและยึดกฎหมายเป็นหลักปฏิบัติ

รูปแบบการปกครอง

- รัฐที่เลวคือรัฐที่มีรูปแบบการปกครองที่อำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครองเท่านั้น
- แบ่งรูปแบบการปกครองเป็น 6 ระบบ

จำนวน	เพื่อประชาชน	เพื่อผู้ปกครอง
คนเดียว	ราชาธิปไตย	ทฤษฏีประชาธิปไตย
คณะ	อภิชนาธิปไตย	คณาธิปไตย
ประชาชนทั้งหมด	มัชฌิมวิถีสื่อประชาธิปไตย	ประชาธิปไตย

ความคิดทางการเมืองสมัยกรีกตอนปลายและโรมัน

- 16 ปีก่อนสิ้นยุคของอริสโตเติล นครรัฐกรีกก็ถึงกาลอวสานโดยแสนยานุภาพของพระเจ้าอเล็กซานเดอร์แห่งมาร์เซโดเนีย
- ภายหลังตกอยู่ภายใต้อำนาจของอาณาจักรโรมัน
- ปรัชญาในขณะนั้นของกรีกหันไปเกี่ยวข้องกับวิธีการที่จะทำให้บุคคลสามารถประกันความสุขของเขามากกว่าเรื่องสาธารณะ
- รัฐกลายเป็นสิ่งไม่จำเป็นในการที่จะมีชีวิตที่ดี
- ลัทธิสากลนิยม และปัจเจกชนนิยมเข้ามาแทนที่

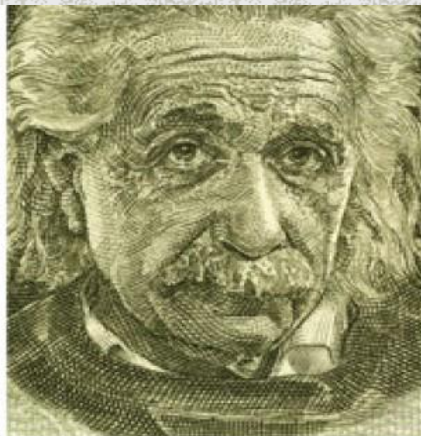
ลัทธิอีพิคิวเรียน

- มีต้นกำเนิดมาจากแนวคิดของอีพิคิวรุส 342-270 ก่อนคริสตกาล
- เคยศึกษาที่สำนักอะคาเดมีของเพลโตเป็นเวลา 1 ปี
- ยึดถือคติชีวิตว่า จงมีชีวิตอยู่อย่างไม่ก้าวร้าวใคร
- ก่อตั้งสำนัก อีพิคิวเรียน
- หลักการสำคัญ เชื่อว่าจักรวาลเป็นสิ่งยุ่งเหยิง และไม่มีกำหนดกฎเกณฑ์ บรรดาพระเจ้าทั้งหลายแม้จะมีอยู่จริง แต่ก็ไม่ยุ่งเกี่ยวกับมนุษย์
- มนุษย์ไม่ควรเกรงกลัวพระเจ้า
- เป็นพวกสำราญนิยม

- ลัทธิอีพิวเลียน มีทฤษฎนะว่า ชีวิตที่ประเสริฐ คือ ชีวิตที่อยู่
อย่างง่าย ๆ สงบ
- แต่โดยธรรมชาติของมนุษย์แล้วทุกคนเห็นแก่ตัว สิ่งนี้เอง
นำไปสู่การขัดแย้งในการอยู่รวมกัน
- เชื่อว่า คนทุกคนถือความยุติธรรมชนิดเดียวกัน กฎหมายรัฐ
เปรียบเสมือนสัญญาณที่ให้ประโยชน์ในความสัมพันธ์ระหว่าง
กันของมนุษย์

- รูปแบบการปกครอง เห็นว่ารูปแบบการปกครองใดก็ได้ที่จะสามารถรักษาสันติภาพและส่งเสริมให้คนพบกับความสำราญ แต่ก็มีแนวโน้มเลื่อมใสในระบบการปกครองแบบอำนาจนิยม
- ลัทธินี้ยอมถอยหลังเมื่อเผชิญกับปัญหา

ลัทธิชินนิคส์

- เกิดขึ้นเพราะถูกแรงกดดันและจำกัดสิทธิหลายอย่างของพวกทาส
- เป็นกลุ่มแรกของประชาชนชั้นกรรมมาชีพ
- ผู้ก่อตั้ง คือ แอนทิสติเนส 444-365 ก่อนคริสตกาล
- หลักการสำคัญของแนวคิดมุ่งเน้นต่อต้านนครรัฐ และสถาบันต่าง ๆ
- เชื่อว่า ความเป็นอยู่อย่างง่าย ๆ เท่านั้นที่เป็นกุญแจทองที่แท้จริงสามารถนำคนไปสู่ชีวิตที่ดี
- คนเราทุกคนมีความเท่าเทียมกัน
- คนที่มีคุณสมบัติสมบูรณ์ตัวเองจำเป็นในการที่จะบรรลุถึงชีวิตที่ดี

- ความสัมพันธ์ทางสถาบันทางสังคมควรถูกกำจัดออกเสีย
- รัฐที่แท้จริงมีอยู่รัฐเดียว คือ รัฐแห่งพิภพ
- ต้องการให้คนกลับไปอยู่ในยุคดึกดำบรรพ์

กฎหมายโรมัน

- กฎหมายในระยะเวลาแรกวางรากฐานบนจารีตประเพณี
- ในระยะต่อมาบทบัญญัติต่าง ๆ ได้เกิดขึ้นจากบรรดาผู้พิพากษา และจักรพรรดิจัสติเนียนได้ทรงสร้างกฎหมายจัสติเนียน แบบออก 3 ชนิด
 - กฎหมายภายใน
 - กฎหมายทั่วไป
 - กฎหมายธรรมชาติ

โพลีเบียส

- เป็นบุตรของรัฐบุรุษคนสำคัญแห่งเมืองอาร์คาเดีย
- โพลีเบียสพยายามค้นหาสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้โรมรุ่งเรืองเป็นมหาอาณาจักรที่ยิ่งใหญ่ คำตอบที่ได้ คือ ความมีรัฐธรรมนูญเป็นเลิศ
- เห็นว่ารูปแบบการปกครองแต่ละแบบได้สร้างสิ่งชั่วร้ายขึ้นมาทำลายตัวของมันเองโดยธรรมชาติ
- จึงสรุปรูปแบบการปกครองมีการหมุนเวียนเป็นวัฏจักร
- สิ่งที่จะประกันเสถียรภาพ คือ การรวมเอาองค์ประกอบที่ดีของการปกครองแต่ละแบบมาใช้

ลัทธิสตอยอิกส์

ประวัติทั่วไป

- ซีโน ได้ก่อตั้งสำนักขึ้นเมื่อ 370 ก่อนคริสกาลและเจริญสืบเนื่องถึง ศตวรรษที่ 2 หลังคริสกาล
- นักคิดที่ได้รับการยอมรับ ได้แก่ ซีซีโร, ซีเนกา ,มาร์คัส, เออเรเลียส
- หลักการความคิดทั่วไปของสำนักสตอยอิกส์
 - ลัทธิสตอยอิกส์เชื่อถือในธรรมชาติ กฎหมายธรรมชาติเป็นกฎสากล
 - จุดมุ่งหมายของชีวิตคนตามทรรศนะของกลุ่มสตอยอิกส์ คือ การดำเนินชีวิตสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ธรรมชาติ

- คุณธรรมขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถหาได้จากเหตุผล
เมื่อมีเหตุผลจะสามารถเข้าใจกฎหมายธรรมชาติ
- เชื่อในความเสมอภาคของมนุษย์
- สนับสนุนให้คนมีส่วนร่วมในการปกครองและการบริหาร
สาธารณะตามความสามารถของตน

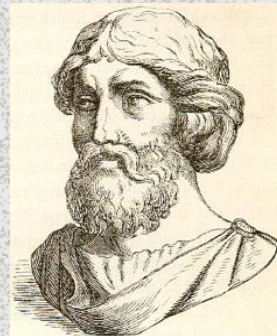

ซีซีโร

- ประวัติ
- เกิด 106-43 ก่อนคริสตกาล เป็นนักนิติศาสตร์และรัฐบุรุษที่มีชื่อเสียงแห่งกรุงโรม
- หลักการองซีซีโร เน้นกฎหมาย ธรรมชาติ อาณาจักรพิภพ และความเสมอภาคของบุคคล
- มีความเลื่อมใสและยกย่องความเลอเลิศของรูปแบบการปกครองแบบผสมของอาณาจักรโรมัน
- ความสำคัญของความคิดทางการเมือง ได้แก่ ความคิดเกี่ยวกับกฎหมายธรรมชาติ เชื่อว่าเกิดขึ้นโดยพระเจ้า และเห็นว่ากฎหมายนี้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกสถานการณ์และทุกที่

- ซิซีโรเชื่อว่า ความยุติธรรมกำเนิดจากและค้นพบได้ในกฎหมายธรรมชาติ
- เชื่อว่าคนเราทุกคนเท่ากัน แต่เป็นความทัดเทียมกันในความสามารถที่จะเป็นเจ้าของสัจจเหตุผล กล่าวคือ ความเท่ากันทางด้านจิตใจและศีลธรรม
- ศรัทธาว่า รูปแบบการปกครองที่ดีที่สุด คือ รูปแบบการปกครองแบบผสมของระบบราชาธิปไตย อภิชนาธิปไตย และประชาธิปไตย

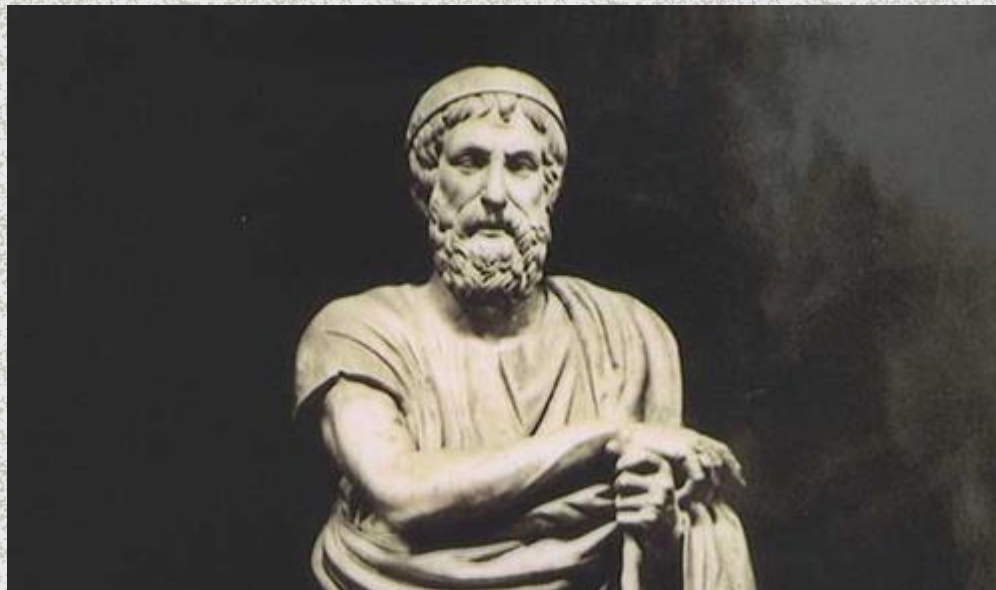

ชีนิกา

- เกิด 3 ก่อนคริสตกาล – ค.ศ.65 เป็นเมธีสตอยอิกส์ที่มีชื่อเสียงมากในสมัยอาณาจักรโรมันระยะแรก
- ชีนิกา เชื่อถือในความเสมอภาคของมนุษย์ ธรรมชาติได้สร้างมนุษย์ให้ทัดเทียมกันในด้านความสามารถที่จะเข้าถึงคุณธรรม
- ความแตกต่างกันของฐานะนะของคนเกิดจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่คนสร้างขึ้น
- ชีวิตที่ผาสุกเกิดขึ้นเมื่อมีความสมบูรณ์ในการเลี้ยงตัวเอง และความเยียบสงบที่มั่นคง และมันจะอยู่กับสิ่งเดียวกันนั้นคือ เหตุผล หรือความเป็นจริง

- ชินีคาไม่ได้กล่าวถึงรูปแบบการปกครองใดว่าดีหรือเหมาะสม
- มีความเชื่อถือในสังคมโลกถือว่า คนทุกคนเป็นสมาชิกของรัฐเดียวกันคือ รัฐพิภพ เห็นว่า คนมีพันธะทางจิตใจ แต่เป็นพันธะที่มีต่อสังคมแห่งมนุษยชาติซึ่งยิ่งใหญ่กว่า

มาร์คัส เออเรลิอุส

- เกิดประมาณ ค.ศ.212-180 เป็นจักรพรรดิแห่งอาณาจักรโรมัน ในระหว่างปี ค.ศ.161-180
- วรรณกรรมชิ้นสำคัญคือ **Meditation**
- เขายอมรับหลักปรัชญาของสตอยอิกส์ในเรื่องอาณาจักรพิภพ กฎหมายธรรมชาติ และความเสมอภาคระหว่างมนุษย์
- มีความเชื่อว่าคนสามารถที่จะขจัดทุกข์และความยุ่งยากทั้งหลาย ถ้าหากเขาผลักไสตัวเองให้ใช้ชีวิตตามลิขิตของจิตของเขาเอง จุดหมายปลายทางของชีวิตที่ดีคือความเรียบง่ายสงบ

- คนเราสามารถที่จะมีชีวิตที่มีความสุข หากว่าเขาสามารถดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูก คิดและประพฤติในสิ่งที่ชอบ
- เชื่อว่า มีจักรวาลอยู่เพียงหนึ่งเดียว

